

[Steen Folke]

Det hjælper ikke så meget, hvis der bliver tale om at gennemføre reformer, hvis der samtidig f. eks. bliver indført en eller anden form for adgangs begrænsning. Jeg hæftede mig ved, at den socialdemokratiske ordfører i dag sagde, at det kunne man ikke gå ind for. Jeg håber, at det, der blev sagt ved den lejlighed, også dækkede undervisningsministeren. Jeg vil godt fremhæve et andet punkt, som har noget at gøre med, hvor reelt et tilbud det skal blive, dette tilbud om at komme i gymnasiet, og det er spørgsmålet om uddannelsesstøtten til gymnasieeleverne. Det er også et punkt, som der ikke er blevet sagt meget om i debatten, men det er nu et særdeles vitalt punkt. Det er helt afgørende for en stor del af eleverne, at der er nogle rimelige støttemuligheder. Det er der ikke i dag. De er alt for dårlige. Og så skal man alligevel læse i pressen her for ikke så længe siden, at i ministeriet arbejder man med et arbejdspapir, som går ud på helt at fratage dem, der er under 20 år, SU og ungdomsydelse. Jeg ved ikke, hvor meget der er om disse ting, men vil da gerne have ministeren til at dementere, at der findes arbejdspapirer af den slags. Jeg kan se, at ministeren tager sig til hovedet, så hvis ministeren kan dementere, at der i ministeriet findes arbejdspapirer med et sådant indhold, så synes jeg kun, det vil være fortræffeligt at få det frem. Der var oprindelig planer om at udvide SU, så den også kom til at omfatte de 16-17-årige, så det skulle nødvendigvis gå endnu mere i den forkerte retning, end det gjorde i forbindelse med det forlig, socialdemokratiet indgik med forskellige borgerlige partier, og hvor man altså bl. a. solgte SU til de 16-17-årige.

Jeg vil bruge resten af min taletid til at sige lidt om elevernes placering i gymnasiet, om nødvendigheden af at give eleverne en medindflydelse, som er helt anderledes reel end den, de har i dag. Det gør jeg, dels fordi vi i mit parti lægger megen vægt på dette element – vi mener, at det simpelt hen er bærende i en reform, der skal blive til noget – dels fordi de øvrige ordførere ikke har gjort meget ud af denne side af sagen, og det er måske ikke noget tilfælde.

De nuværende medbestemmelsesparagrafer, § 25 for gymnasiets vedkommende og § 6 for HF, er efter vores mening en narresut, et pseudodemokrati. Eleverne og alle udenforstående foregøgles, at eleverne har en indfly-

delse, men i virkeligheden er den begrænset til, lidt kort sagt, at vælge den ene bogtitel fremfor den anden uden i virkeligheden at kende noget til, hvad der står i disse bøger.

Den virkelighedsfjerne og for eleverne abstrakte og usammenhængende undervisning gør mulighederne for at udvikle en egen interesse for og forståelse af, hvad man som individ kan og skal bruge undervisningen til, umulig. Eleverne og for den sags skyld også lærerne fristes derfor let til at vælge den nemme løsning, nemlig at koncentrere sig om et eksamens- og karakterræs. Eksamen giver ikke noget dækkende udtryk for, hvad en elev kan. Det er heller ikke en evaluering, eleven selv kan bruge. Eleverne får derfor ikke udviklet en afklaring eller forståelse af deres egen situation og samfundsmæssige rolle, hvilket burde være en del af målet med gymnasieskolen.

Et hovedelement i en reform, der virkelig fortjener navnet, må altså være udviklingen af et aktivt og selvstændigt elevdemokrati. Det må bygge på en accept af, at eleverne har en egen holdning til tilværelsen, og at denne udvikler sig kraftigt netop i gymnasietiden, og også en accept af, at denne deres egen holdning ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med forældres, læreres eller skolens.

For at demonstrere lidt mere, hvad jeg tænker på, vil jeg også gerne komme med en række helt konkrete forslag til, hvad der kunne gøres.

Elevdemokratiet må bygge på fjernelsen af konkurrenceelementerne: karakterer, eksamen og adgangs begrænsning. Hertil kommer, at eleverne skal sikres økonomiske vilkår svarende til de faktiske leveomkostninger til en selvstændig tilværelse som en forudsætning for, at det kan blive reelt. Men et demokrati er jo en løbende proces, og derfor skal eleverne sikres løbende mulighed for at tage ting op imellem sig selv, f. eks. i form af en klassens time mindst én gang om ugen, som skemalægges, og som kan bruges til at diskutere og løse sociale og faglige problemer inden for den enkelte klasse.

Men det er ikke kun et spørgsmål om den enkelte klasse. Antallet af fællestimer, hvor eleverne på skolen har mulighed for at bearbejde deres situation, må udvides kraftigt dels gennem en direkte forhøjelse af det fællestimetotal, der findes i dag – det er vist 8 –